

An Stoc

3AU SRAIT. LEABH. I. UMÍ 3.

AIBREÁN, 1930.

ÓA PIASHNÍ A LUAC.

CONAMARA

An tEipeannaé aíp típ ótúceair do Conamara tá cura óa épiorde ráitte ann, íp cuma ra toimhian tiar do, nó ra toimhian toip. Má fiafhuigheann tú de cé'n fáit a dtugann a épiorde bhpád do'n típ íp uaisneach do bhpul le fagáil, ní go mairt a minigeann ré óuit é. An té íp feappí a minéocár é 'ré an tEipeannaé é naé típ ótúceair do Conamara agus a bhpul pean-eolais aíp an típ álainn rín aige.

Típ níó a meallann an Saoréal go típ na mbeann agus na scuan: Beanna baghaí, fiafhsí fiabáine, agus an bunaó Saoréalaí a bhpul an Saoréilis go binn agus go fliúpreac aca. Na típ níó rín agus Saé a mbaineann leo. Saé a mbaineann leo, aitheum, mar íp toimhia níó a baineas le fiafhsí, le beanna, agus le muintir an lapáir a túsar taitneamh do'n épiorde agus páram do'n inninn.

DRAOIRDEACHT.

Diptoe, loime, dánacht na mbeann; na bhatanna iolraite a éuipear rgalán spéime opta; na rsgáinna —mac a ramail fém— a éuipear na beanna fior uata i n-uirge na loé faoi n-a mbun marún feaca; na carpí agus na fáinní ceo aíp báppi dinne tall agus abúp; na gleannntáin uaisneacha marí a bhpul baile imr na logáin; na gálaí Saoite fém a lúbann an éopprseac; baineann na neite rín aíp fad leip na beanna. Leagann riad a nraoródeac aíp épiorde agus aígné an duine. Íp i ngan fior do'n té a tógtar i gConamara a leagtar an nraoródeac aíp. Leagtar so tobann agus go trom aíp an gcuaptaróde i. Sin é an fáit a dtugteap do ran an éumaéit atá as an típ reo aíp an muintir a iméigear uaité.

Na fiafhsí fiabáine a éairítear a neart le círtai dáná an lapáir ón gCaolpáile Rua go Ceann Léime, agus go Cuan an Fíp Mór ipteac, tá a nraoródeac fém aca. An taoltíe as fiucaó imr na gábláin agus na chomháin tapt le cladaí ó port na Feardóige go Ceann Reamhí agus roip go Cúigéal Leitíp Meallán; na maomanna as bhpireád aíp na mealláid as Ceann Léime; an fiafhsí éairíte agus i órá rídeac tapt na Sgéipróib; an tonn gáloac a bhuilear cladaí Muigimre le haethí na huaise; an buibhualat pálle roip carraig-eaca faoi bun Ceann Sólann; na pónite as caomhaeán i gCuan na Dúinphise Durde; na hnéanaéa aille as teacit i dtíp lá Máirt aíp altpraíca Ástrann; na faoleáin aíp Cnuac na Caote faoi Bealtaine; na geadróga aíp Inre Caoraíc tapt eirí pabarta móri na n-éan, na geadróga fiabáine as imteacit aíp imipee ran earrach tapt lóipur Beag; íp neite iad rín a tágann cura óa nraoródeac do na fiafhsí fiabáine, a leagar aíp i aíp an duine a túsar real óa bhpáil i gConamara. Oibrighseann an óa nraoródeac, nraoródeac na mbeann agus nraoródeac na bhpáis, aíp láim a céile. Má taobhúseann tú Conamara teap ní éipeocár leat imteacit ó slóir na fiafhsí, ná ó mbaile na pléibh.

AN BUNAOÍ SAORÉALAÍ.

An tríomhá níó: An bunaó Saoréalaí a bhpul comhairle opta riap ó Saitlin. Labhartar an Saoréilis aca go vil vilip, agus tá na mílte mle aca fór ann, a bhrde le Dia. So mba fada buan beannaéataí ann iad. Íp aca atá an rsgáilairdeac coir teallair; íp aca atá an t-amhrán aíp an mbuile agus aíp an tuinn; íp aca atá an féile. Márr minic comang iad íp annamh doiceallaí iad. Íp aca atá an epiorde éadrom agus an mireac. Ní le fagáil aíp óruim na talman páirtí

an mireac. Ní le fagáil aíp óruim na talman páirtí comhgleoiríte le pártí Conamara. Na rsgátaí pártí a capairt linn i gCoir Fiafhsí ní 'ran gCeathairna Rua, i gCáirn ní i Muigimí, ní bionn fior aca cé'n bhpáil ní cé'n típ atá i ndán doibh. Ní méadóu aíp a mbrión an earratá eolaíp rím. Ní bionn duairit ná innriúe opta. Muna mbíó fior aca fém céairí atá i ndán doibh, ní fior as aontouime naé aibhír earruis atá i malpaí Cónlin, ní naé otiocefáil an rsgáilairdeac do mac an iarsaípe ra scaoí go mbéirí a leabhar do léigseád as an toimhian móí, ní naé bpórfairí Dairbhíe Beag mac an milliúnaróde.

Tá an mianac, an mireac, agus an meannna i muintiri Conamara. Íp doibh leo go bhpul oipead do'n mso-ád agus te'n ád i ndán do mac na baintreabhaíse íp atá do mac an uairí móir a bhpul paróibhreac san áireamh aige. 'Sé an epiroteamh rím a éuipear an teacit amair ionta. Na hainmíam a gáibhí aca baineann riad le n-a bhpáil fém, an éiro íp mó aca. Na rsgáilta a hinniúiseas coir teallair aca tágann riad ipteac i ma líon an toimhian toip agus an toimhian tiar. Cíos Leóláinn agus Roimh na hEorpa aíp fad. Ceann de na rsgéilí i pór deirí aca, "Épiorde agus logán na Cipce," eippeann ré i gcuimne doibh naé túsge do'n mac ní ná do mac na baintreabhaíse.

NÍ TÚISHE DO MAC AN RÍ!

Baintreabhaíde a bí ann fadó a riab deirí mac agus ingean aice, Seáinín, Séim agus Sairbín. Ní riab aca

AN CLÁR.

Leab.

CONAMARA	1
CLÚD EOÍSAMH	2
DR. JEKYL & MR. HYDE	3
LAOI ÁN DEIRS MÓIR	4
AN DALL	5
SSÉALA NA MÍOSA	6
ÉANAÉA I N-EIRÍNN	7
AN CLEAMHNAS	8
CUIMNEACÁN PÁDÓRAIC US CONAIRE	9
AN FEILMÉARACHT	10
MÍASCHAMH BOCH	11
PÍSLÍN AGUS SRAOILLÍN	12

AN TÓGÁIN

áde aon éeací amáin. Téirdéadó Sairbín ag an riopa 'éinle lá, agus éeannuiseadó rí puto eicint imr an riopa le ub na cipce. Bí rí lá annraí ag óul ag an riopa agus capairt mac ní leitíe aíp an mbóthar, agus an ub aice ma gloic. Tug an mac ní fadu deapa go riab puto eicint rgsíobhá aíp an ub agus iug ré aíp a láimh iupte. Léig ré ran ub: An té a forfar épiorde na cipce béró ré ma ní, agus an té a forfar an t-iogán béró ré ma máisírtí aíp eorón rí lá.

Dubairt an mac ní nánpb fiafhsí do puto aíp bít na Sairbín a pórata. Táinsí ré ag iarratá Sairbín a pórata. Bí an mactaí an-trácta. Dubairt ré leitíe an éeací a mactú agus aíp mairt a tabairt do'n épiorde agus do'n iogán, iad a bheit péirótigte aice do le haighdó a tinnéip. Dubairt rí go mbeadh.

Márbhus rí an éeací agus éuir óa bhpuit i. Ópuit rí an épiorde agus an t-iogán agus leas rí i leat-taoibh iad i n-áit doibh fém. Bí Seáinín agus Séim ag an rgoil. Nuair a táinigearaí ipteac tapt éir na rgoile

ní haind an mactair iptis mómpa. Tá an t-údarachas agus t-údarachas aonair i gcuairt rialt an chuid de agus an t-údarachas. Ór Seánín an chuid de agus ór Seánín an t-údarachas. Tá an t-údarachas agus go haind Seánín ina ní agus go haind an mac ní a fannntuis agus de agus t-údarachas na cíce ina bhechtán.

Is ó t-údarach atá na beanna. Is ó t-údarach atá na daomha. Is beag naé bheil an cladaic ó Bóthar na Tráise riap go baile na Léime ina baile móri le n-a bheil te baintibh beaga agus te daomha ann. Tá riap le céad míle te riubal, eam agus t-údarach, ón mbaile abfus go dtí an baile triap. Tá riubaltá na hoileáin, tá an oifear eile ann, gan capaí ari lóig do éire, agus gan neací imp an t-údarach tipe rin ac Saeilí Seoimh.

TORTAS TALMÁIN & SÁILE.

Sabharó an t-airtealaíre an cladaic rin ó t-údarach ina bhealac. Moillfriodh ré imp na baintibh agus sabharó fiumh agus innreocáip rseálaíte ari mártach leir. Seobharó ré toga bít agus t-údarach i gCáirn, agus t-údarach ré iongantair te'n ghuionac meirgeamail a tuigtar do tairtealaíre imp an mbaile rin. Má feirann ré ríteac faoi na Cúig-údarach Cáirn, cluinfriodh ré tonn Muinginre ag toirmán; agus má ghabhann ré an bóthar ó t-údarach go Caireal, éfóriodh ré na Beanna faoi ghréim, faoi néal, nó faoi fneacáta, agus ní fágfaró an nádair a éinme go teo.

Fágfaró ré “Leite faoi copóid” i nímp Niardó—má meallann ré an cócaipe. Bláiffriodh ré te'n éalaitheoil pléibhe i gCloch na Rón, agus gheobharó ré rug an éappraigín ma mhlreán ran gClochán. Má capart leir ógannacé le locht ríogáin, mánfriodh an t-údarach ré céin éaoi an ríogáin a leárfaoi ghréim ran gcaoi go mbéidh ré ma bhiat do níctibh.

An t-airtealaíre ari mian leir Lán na rial a t-údarach leir i gceim gheobharó ré an bóthar áit ó Connacht go Connacht go bheiciridh ré céad oileán an loche. Gheobharó ré go báilli cnunc Leitheadach go bheiciridh ré pléibhe Aclá agus na hoileáin fainnge. Téirdéan ré go Ceann Léime agus reapaíréidh ré ag Teampull Caillín go bheiciridh ré an shman ari dul i bhfainghe t-údarach. Tugadh ré cuairt ari Mám Éan agus tuisfeapír do an t-údarach a fannntuis pádóraic Naoimh. Lusgeadh ré ari an gceannais loim ari báilli iorriúir Bás agus t-údarach ré go haind pléiríúir ag Dia nuair a bí cuanta Conamara ó dhá roéanam airge agus na beanna ó dhá roéanam.

SEÁN MAC SIOLLARNÁD
(In Irish Travel).

AN PIASHIN IS AIRDE.

Bí rean-bean bocht ann faoi’ ó agus bí aon mac amháin aici. Lá aonaísc bí ann, agus deirí rí lena mac a dul ari an aonaísc leir a’ mbó, agus an piashinn in airde ari an aonaísc fágairiú. Óimicis an mac leir agus ní haind ré i bheal nuaí a catadó feara ó, agus t-údarach ré den buaileáill cé mheáto a bí ré a iarradar ari an mbuin. Dubairt reirean go haind ré agus iarradar an piashinn ab airde ar an aonaísc. Bí go mair, ní bhearna an fear aí piashinn a t-údarach anois ar a phoca agus éiup ré ruar ar báilli a mairte i. “Seo i an piashinn in airde ari an aonaísc aonair ré.” Tá ré don buaileáill i agus óimicis leir abairt go rárta.

ANNA NI SHRIODHTA,
Calaú-Tairisí.

TUGAIDH BUR GCUINTÍ ÁRAÍS
DO'N CUMANN SAEDEALAÍC IS
FEARR

AN CUMANN IBERNACH
INSIURALA TEO.

1. N-AIGHARÓ TÓITEAMH & COITCÉIMNE.
BRIOMH-OIFIS—48 & 49 SPÁIR AN DÁMA,
ÁT CLUAC.

NÁ POLASAITE IS IOMLÁINE LE
FÁSÁIL.

Cluid Eoghainin

Tá Seán-Maitíar ari compaíse amach ari an ampreap reo. An lá céana túis ré cuairt ari an oifis reo agamh-ne. Ag dul roimh an bóthar a bí ré nuair a támair mór móri báirtige ari agus éar ré iarrteac ra giosból éusgáin le n-a leigean tarair.

Túis Óigíodh an borsa ó le rurde ari a fad a bheal ré iptis agus téig Colm curu te na leitheadach deara ó a fuair ré uaire i otaoibh na gréos agus tairisí rial go móri leir.

“Is fada náir innír tú féin aon ríseal dáinn a Maitíar” appa Colm. “Bionn na páirí ari rial le rudo eisint uait gáe mí agus ceapfaidh rial gúp caillte atá tú munna n-inniúise tú faoi na h-inniúise fiaidhne dóbh.”

“Céard faoi na gréos” ari reirean.

“Ná bac leo rin aéid innír faoi leoman nó bheal ná amhráide eisint marí rin.”

AN BEAR.

“Bionn na bhealaíca an-gheannmáir” appa Sean-Maitíar, “an-gheannmáir ari fad; go móri-móri na cinn óga. Bionn an an-éall ari fheirín aéid go mbionn riubal airteac ari. An bheaca ríbh bhealaíca ari riubal ariamh?”

“Ní facamhuit” appa Colm.

“Béanann rial lóig móri marí reo gáe áit a mbuailleann rial píab (cor)” ari reirean agus t-údarach ré marí ari an uplár le n-a mairte.

“Bhealtnuis ‘noir’” ari reirean, “an lóig a bhealann rial le na píabanna.” Ní bionn rial i ndoibh na h-iongáca a t-údarach ré marí an gcat éor ari bít agus rudo eile de go mbuailleann rial na cora futa ari an taobh céadana ari an am gceadana agus rin é an fad go mbionn an riubal comh h-airteac rin ari. “Anoir” ari reirean, “tá mé ari’ ul a’ innreacht faoi bheilín bheag darb ainnm do Seánín.

SEÁINÍN.

“Códtar Seánín faoi ríseal na gceann na coill agus nuair a óuirig ré le h-eisíse na ghréimé rin ré é féin agus leis orná móri agus ari reirean “a Sós-Tom” t-údarach marí rin—“a Sós Tom.” Amhrán furió ré faoi; éimil bar tá éadan agus ari reirean leir féin “tá oíche opim.”

Leir rin t-údarach ré a ríon in aerí marí a bhealaíca an mactair nuair a bior ré ag ríseolaíodh leithead agus támair meangáin ari marí t-údarach an t-údarach bhealaíca. Tá fior agus go bheil ríon feara ari an mbéarí nuair a bior aon rudo milíp t-údarach.

“T-údarach marí Óigíodh reo agamh-ne” appa Colm. “Siop leir, fior an enoc—ari innír mé daoiú gúp cuairt ann a códtar ré. Caoi ari bít, bí an-oíche ari an gceannáit, agus deirí an domhain ari in éimicis leir rin agus t-údarach ré agus mi. Anoir deirí rial gúp fearaí mi marí ná dhoicé-fearam. Aéid níosí marí rin do Seánín marí níosí bhealaíca leir mi fior enoc marí gheall ari an cora deirí a bí aige agus a mactair pojme, iarr a bior níosí fuidhe ná na cora toraig agus leir an deirí a bí ari níosí éimilis ré ariamh ari na cora deirí rin go haind ré ari nullaí a éinn agus é aí capaí “clear-a-éin” fior le fánairí enoic.

“Aéid ba éuma le Seánín aéid reappaí a baint ari féin agus a ríon feara a leanáit go ceann mile ná marí rin.

“Anoir céad faoi a bhealaíca ré, mear tú?”

“Níl fior agamh” appa Óigíodh.

“Innreocá aíde daoiú é” appa Sean-Maitíar.

“Bhealaíca ré mil a bí ari na bealaíca ra éimiceoidh cuairt ari gheall.

“Cuairt ari gheall” appa Colm.

“Má bí féin, níosí éiup rin mairíam ari bít ari Seánín. Ní bhearna ré aéid t-údarach riubal go dtí an nead agus a ríon a popad t-údarach ann.”

AN SLAO.

“Ama-ama, náir cealgáidh é a Maitíar?”

“Cealgáidh rudo bheag, aéid ba éuma leir faoi rin

agur an blar bheas a bí ar an mil agur u'it ré agur d'ol ré gáé a pháibh ra neart (mio). Cúlaisg ré riord an eipann annphín, éumil bára d'á éadaon, lus na bára agur bain ar. Bí na beaéa ar a tóim i gcomhuradh aét níos éinig ré móráin rume ionta mar níos fheadh riad é cealgáid móráin mar gheall ar an bphionnaid tróim a bí táist ari.

“ Bí ré lán-t-rápta leir an mbreicfearta a bí aige agur cuartuisg ré amach clúidíon dearr gádáimh d'ol fém, minne liathróid te fém, éinig éipibh leir ar an rpón feara g leabair a fáid.

“ A máctaip a dhúrig Seámin an tuar reo agur bí a déirbhíump beag in éimisg té. Bí macnáip ar Seámin faoi reo agur toruisg ré ag corairdeadéit té, sá leagan agur ag gabál te ciceanna uiptí aét níos gortuisg ré éorí ar bith i. Ní pháibh ann aét mugadh magadh tá'r agair.

Táinig am dinnéig agur toruisg an cuartuisgáid aipír, anonn a'í anall annpheo agur annphíúd faoi éloéad i giotas aódmhar agur an tuisí acu ar loisn enuim d'ol fém. Marí tá an-dúil ag na béalacha inír na enuimh bogha bána.

FÉIRÍS.

Stao Seámin ar agair líce móipe agur a fíréan te talamh. Leig ré cúpla gnúr ar. Táinig an máctaip i d'áspointuis ruar an leac d'ol Seámin agur do'n déirbhíump.

Sin i an áit a d'fheicfeá an obair agur iad ag rnapaó agur ag gnúruisíl faoi'n líc.

“ Na púcaí palaéa appa Úmhsíoin.

“ Níos ptaoi riad sup i'c riad éinle míle ceann aca,” appa Sean-Maitíar.

“ Céadu d'ic' riad.”

“ Cnuimha bogha bána d'áit. Nád bfraca mé iad?” “ Ní maic tuom béalacha níor mó” appa Úmhsíoin “ agur an mil miltíp ar a mbéal.”

“ Lean leat a Maitíar agur ná bac téi' riú” appa Colm.

“ Leig an pean-béar an éloé anuas aipír gan oipead i enuim a gortuisgáid a Úmhsíoin” appa Sean-Maitíar agur ríomhaír móri gáimhde aip.

“ Buro deacair d'ó” appa Colm.

“ Seap na béalacha ruar ar a scóra deirbhí agur bhealtnuis ruar uata i'c iad ag liseáchan a mbéal. (Bí mé ag 'ul ag ráid a liseáchan a bpuir aét béal fears ag Úmhsíoin”).

“ Seap riad ruar marí tá fiú agair go bfrum béalacha an domhain, go fiú na cinn óga, i'noimh ríomhaír ruar ar a scóra deirbhí agur riubhal táit opéa fheirim.”

“ Tuige ar fear riad marí rin?”

“ Sean-béar a éuala riad ra éott. Iftear leo go léiri agur b'fhiu duit fén d'ol ann a Úmhsíoin. Marí bí an béal in a fearamh ar a scóra deirbhí agur é ag ríomhaír marí comh h-áit agur bí in a éipibh toruisg ar éipann i náipde uairí. Seapad ré riad uairí annphín le bhealtnuis aip agur béalanaid ré iarrácht eile—ag iarrácht a oipead a chearbaint a bí ré. Faoi deirbhí minne ré marí a fárui's é fén agur d'imreis leir riord an capán agur é ag gnúruisíl.

IASSAIREACHT.

In a tíairí rin ghab Seámin riord go otá an ríomhaír aét a pháibh éirtí go fairsing. Seap ré ran áit a chearbáin a máctaip d'ol agur d'fan ann go dtáinig iars go otá é. Annphín—éirt—lars ré an t-iars beag rin ar an urdh le buntle boire agur d'ic' ré an creáitáin agur é ag léimhing aip an bpost.

Níos éigis ré am d'ol bár fén d'fagáil agur d'innír ré d'ol máctaip sup ‘mártúis’ ré iars móri millteacé nuair a ghab ré abaire an oirdéé rin.

Níos óubhairt Sean-Maitíar a chille aét an piopa a déarsgáid a pút deacair a éipí comh h-áit in aerí i d'fheáid ré. Bí an mór táit faoi reo i'c d'imreis leir riord an báitípn.

“ Mear tá an fiú d'ó?” appa Úmhsíoin “ ní an fáidíseal é?”

eoSeamín.

DUISHEANNA NA MSOSA.

Máire Ni Maoileacáin, Cáirnna—peann.
Dine Nic an Iomairé, Cáirnna—peann.
Seorán Ó Saorá, Cáirnna—leabhar.
Máire Ni Íosa, Cáirnna—leabhar.

“Dr. Jekyll agus Mr. Hyde”

Ní h-iontaomail i ni gráidh-uisimail an pho é, a túl a' tromaéan ar dhuine—leictreó Conaill Ceapnais so h-áití—atá anoir ar fhlíse na fíonne, i muroe, siollas an tromaéan, ar fhlíse na bpréise. Dé ar an Seoir éadra, ní filim so nofána ré lá marcheara ná a ócte tarbh a túl a' cup na fíonne ar a mocht, aitheom so mb'fheriup ói a beit buntle rearb fém. Faon' am a mberí an tréacht reo i gcló—ré rin, má eimpítear i gcló d'om é—ir d'ois go mberí neart tréacht d'á fórt ar fáil, a' tabhairt molta ar ciomh molta do'n leabhar reo. Dr. Jekyll agur Mr. Hyde, a tionntuis an duine péamh-páirte ó Dheapla Robert Louis Stevenson. Dé fiafhusigim do'n té a leig an leabhar reo (má téig, ir iomholaí i a éirí foisge!), an bfuncheav ré ón a éioráid a túl d'á molat?

An i reo an cineál Saeóilge i litriúeacáta a bheifeas a' maradh d'aoir foisluma na Saeóilge, ran raol atá amach iomáinn? Má'r i, mo truaigh-Muirne iao, i náip agusnise Dia, i náip agusnise ríocéid a' pleacáta é, ar an “nSáum,” atá a' roláit a leictreó reo do “Saeóilge”—leitíseal Saeóilge—mar a' d'obair leigseóileacáta do'n líne reo. Fúrapt' aitinte sup Dheaplaúar—fionn-dearg-Dheaplaúar—é an tionntúcán reo ó d'áit deirbhí go toruisg. Dáir liom níl páircamhne ó torac go dtí deirbhí an leabhar, a' bfrum Saeóilge éeaght d'úctearaidh ann. Níl tada d'á tarb as teilgean an úsdaí, ná ag an leagan-amach atá ar a éirí ríomhante. Creait ná cráiceann Saeóilge, níos éinig ré ar oipead i'c aon obairt amáin leir an ríomhneoirí Dheapla. Ní gair a túl a' tabhairt romplás éap a céile; tá éinle míle leathanáid ra leabhar d'fhorde leob.

Ir geall é an tionntúcán reo le bhéiridín, ir bhróga úpi-leacair a éipí ar d'ubh-éneapair, i'c feáidéant annphín le cup i gceill sup d'farráid é. Dé i'c mó do ghotáid d'farráid a beath ar an d'ubh-éneapair, aitheom naicí ríomhfeabair i gceapáilteat a' ar feirtear amáin, ná tá do éopairt slán-tionntúcán Saeóilge ar iarrácht reo Conaill Ceapnais.

Níl maic a túl anonn ná anall leir: i'c móí an truailliu aip an nSaeóilge a' macraíocht reo do leabhar. Agur ní móire go bfrum an oipead do'n míleán a' ríomé do Conaill Ceapnáid bocht, i'ngéall naicí bfrum ré ionbád, b'fheriup, ón mbád le bárrfeabair i'c ríomé a' cup ar a ríomhobáin, i'c atá a' ríomé do'n oipead a' cuairt d'á cup amach ra'rtaiti mí-éacáit-neamhac reo.

m.o.c.

“STOC” NO “SCOT”

Cúpla lá ócoin fuairi Ó Daimhreóip “An Stuc” leitíp an-dear ó Ó Daimhreóip ceann de na páipéir reacáitínamhúl i'c tabhairt a' Lónnoint. Marí reo a' b' an reolaí cupaír riord ag an Londonaí: “The Manager, ‘The Scot,’ University College, Galway.” Sgíobairt an leitíp le meabhrú do Ó Daimhreóip “An Stuc” go bfrum teroil “An Stuc” cupaír riord go mí-éacáit inír na h-eolairí (directories) nuatháictam. O Great Scot!

COMÓRTAS.

Sgíobairt airté ar éann amáin acu reo.

(1) Lá Féile Pádraig.

(2) An t-Earráid.

(3) Cuairt aip éearfócadain.

Cuirfíodh an máigírtíp na h-airtí le céile daoirb agur reoblra ré éusam-ra iad.

Seoláid: “Eogainín,” An Stoc, Coláistíte na hInniscorthy.

Laoi an Deirg Mhoir

I.

O' aithreasrainn eaitheamh an fír móir.
Táinig éisgáinn i gceádóirí
An tréan-fear Ó Lán d'A gair
An Dearg d'A Mac a' Óraigill.

II.

Faoi éasáin na bfiannaibh d'fearr gair
Do gluairír Dearg Mac a' Óraigill
anoir,
Ó Tír na bfeair Fiann
Ag Sabáil áitro-miosgáct Eireann.

III.

Seall saingir an Dómain Tír
Sé buarðeád te Dearg Mac
Óraigill
Ari meara, ari neart, ari deilb, ari
Slaine.
Agur ari éamhann ceart le céadair.

IV.

Briathra éanar en Laoi Lán-úr
Ari éinír (éiní?) a lunga d'Ó Cap raité
Náe nuaedád san gseilleád leir
Sáe aon neac aca d'A feabhar.

V.

Bi d'A éraoiris éramh-neamhra éata.
Sé Ó i nochtúr mic an Áitro-Flaité
Bi rsiat óir ari a gualann éli
Le déag-mac uaral an Áitro-Riog.

VI.

Bi lann mne le ladaírt eorp
A éologar teangbála na mói-ole
Claróeann ari rsiat a rseit
Sé Ó le Laoi móri an aitnáit.

VII.

Do gualar an Dearg véri-seal cuan
I mbinn Éadan na mói fíuas,
Ari a trédeád i dtír von Laoé Conn
Sul a humpreád ari éagcomlánn.

VIII.

Do límeáir an Dearg fá gseal-vneac
I dtír le crannáibh a éraoiris
Carráin ré a bárc ari 'un na pnaomh'
Ari an tráis gseal gáinmín min.

[Snaomh i. Tonntaíca na fairsise,
S. Mac A.]

IX.

Bi folt bürde fiann mar ari
ceartnáe

Ór ciomh malaé a ghuaird ó deirg
Ó d'fearr gorma mar glone,
Agur ba seal gnáir an miliú.

X.

Do éamhann an fír nár éuman
(éua'n) dál
A' coméadó cuain an éamhain [éubair?]
bán
Mar Ó Roinne na Ró Mac Finn,
Caol Chroíla déag-mac Chéaduinn
[Chomháinn?]

XI.

Miop coméadó an fír an cuan
Supi tuitteadair ina roimh (toipéim)
ruain

So dtáinig bárc an fír móir
I dtíráit a' éamh i gceádóir.

XII.

Má'r é reo anoir an Dearg [móir],
Fear ghealairghe na n-ionad ríos
A' chual ó thír go thír (app iao-pan)
Ir Deargtha, ir fios ré inoi ari ló.

XIII.

Ir cuma liom gorté atá ann
Do pároti Caol Chroíla déag-mac
Chéaduinn
Nil ré inír an oí (hindioc) bán
Laoé naé bfuil mé ina teangbáil.

XIV.

So mba fios óuit, a Laoé Lann,
Agur go mba deacét a bfuil in do
béal,
Má clairótear leat-ra an fear,
Ticfaid leat ari leat an rseit.

XV.

Do rseala d'úinn, a óg-laoé móir
Ó ir opainn atá coméadó an éamh,
Ir d'A mac fios rím
Atá déanta ve Lán-uairle Eireann.

XVI.

An érié údais a dtáinig mé airtí
anoir
Ni iontach rím Laoé innír dem' aitníor
Ir mé an Dearg mac Riog na bfiann
Ag Sabáil áitro-miosgáct Eireann.

XVII.

Do párotis Roinne an aighe míri

So dtéigead (téorméad) te Dearg
Mac a' Óraigill
Ni bfuighe turá, a Laoé Lann
Urraim ná gseilleád Eireann.

XVIII.

Síó supi borb rib, a thír Laoé
Cáin formáigil agur fioi
Cao vo bacraú óiom-ra Eire a gualán
Ná glacád ma teangbáil.

XIX.

Dá n-áitriúigeamhur ne óuit sáe fear,
A Dearg Móir mic an Áitro-Flaité,
Ir iontach rím i oileánair Laoé tom
(i. Conn)

A déanfaid leat ra comhann.

XX.

Feiceamuir éinneac aca rím
Do pároti an Dearg d'ána Mac an
Óraigill
So bfeácamhur te céile
Oileir d'ári bfuic d'ári n-aithréit.

XXI.

Oimír an Dearg comhann cnuair
Agur an Caol Chroíla go mó-guaird
Ir ann a bi an toipim-clear teann
Le a rgoilti rsiat agur sáe feargur.
(Ari leanamhuit).

Siún Mac Aontais, Tóm an
tSean-Vaile, Acadail o' aitnur ra
mbliadhán 1903.

Micéadl ó tiománaidte do
rgnáid agur do foláthair é doon
"Stoc," fear atá faoi Láchair i na
comhnuáidte ag 18 Sáiptaini Páirc
Chroydon, An Baile Docht, Baile Óca
Ciát.

AN ROIÑN OIDEACHAIS—BRAINSE AN CHEARD-OIDEACHAIS.

AN SCOIL OILEAMHNA UM THIGHEAS IS COCAIREACHT.

(Cill Mochoda, Tigh Loreain, Co. Atha
Clath).

SCRUDUCHAN IONTRALA.

1930.

Beidh Scrúdúchán mar leanas chun suim
theóranta d'áiteacha a lónadh san Sgoil
seo.

Cuid I. de'n Scrúdúchán (trial um
oideachas geinearálta):—

Dia Máirt an 3adh Mheithimh.

Cuid II. de'n Scrúdúchán (an trial ar
a dtoghfar na Scoláiri nua):—

Márt, Céadaoin is Dardaoin, Iúl ladh,
2adh, 3adh 1930.

Beidh ceithre h-áiteacha ar a laighead
le fail ag cainnteoirí maithe Gaedhilge a
chóimhlíonann na coinghíll atá ar Chlár
an Scrúdúcháin.

Caithfear iarratais le haghaidh an
Scrúdúcháin do dhéanamh ar Fhuirm
S.170. Ni mór iad a bheith istigh ar an
bhfuirm sin i n-oifigí na Roinne ar an
12adh Aibréain nó roimis.

Gheóbfar an fhuirm S.170 agus eolas
dtaobh an Scrúdúcháin acht scriobhadh
go dtí an Rúnaí, Roinn Oideachais,
Brainse An Cheárd-Oideachais, 64-65,
Cearnog Muirbhtheann, Ath Cliath,
C.17.
18/B.1730.

W.H.C.

TEAC DORDEACHTA.

Dit teachtáir le haig le teachtanta

UI MHONGAIN,

CÁRNA

raoir. Tá comháig reoltóireachta,
báodóireachta i ríamha ann. Is
aigdeáct loéa i fairsise ann. Tá tosa
Saeóilge ag 'cúl' óuine ra teac.

Fuimeann 1930 goineád na Gaillimhe a ghuaird Comh Árthbouirne 1930 te
n-áigdeáct Camógaideáct.

Duine ari bith a dtéartuitheann "An Stoc" uairí
no ari mairt leir fuesgra a éisí ari, ríomhaistí ré as an
Stiúrtóir.

Liam ó Duacalla,
Coláirte na hIolrasoile, Saillim.

Mairip le gaeil átúbarí ríomhaistí a tertiúar ra
bháipréasí cuimteapí ríseala ag

Tomás ó Maille,
Coláirte na hIolrasoile, Saillim.

Tírí an bhorca 3/- ra mbliadán.
,, „ „ 1/6 ra leitbhliadán.

AN STOC

AIBREÁIN, 1930.

Sgeala Na Miosa

CÓIMHÍDLA NA CÁSSA.

1 geann cúpla reaictíomai tiocfa roinnt Cómháil
an-tábhactaí le céile a. Áití-Feir Connachtá na
Saeóilge agur Cómhídlá na Múinteoirí. Ári na daoine
a bhfuil baint acu leir na Cómhídlá reo atá an éintí i
triumph den obair a bainneap le pábail na Saeóilge.
Oíche reo a bhearr an obair móri go ceann i bhar—go
dotí'n trácht a mbír an Saeóilge píreáthairísé eomh
dhuingeann pa thír naé baoigil dí ríon nō rcémile.

Tá a scionn a déanamh go mairt agur go macánta
ag curtú mairt ve na Múinteoirí Sgoile agur mairip
leir an lion múinteoirí ag éiríse ruair, tá, thír i tráit,
an turigint ceaptí acu ari a mhuallgar don thír agur
don teangan.

Siúblamair fém roinnt mairt den thír le tamall
agur réapo a tuisínamair faoi deara go mbíonn ríseal
fíosantear a h-aitípí faoi rtáir na teangan gaeil
áit, móran, a mbíonn múinteoirí mairt, tuilleadhactaí.
An áit a bhfuil an múinteoirí failiúcháe, tá munntíp
an cheanntráipí tárta ari gan ríom i bith acu ra ríseal
nó ari "nó cuma liom" faoi.

Tá ríoríocht mairt a teactí ari ari ari i gConnachtá
na Saeóilge agur le congnáin Dáibh, i tráchtáil
re comh h-éifeactaí a bhi lá den t-riaoigil. Niop ceaptí
go mbéarú papáirte ari bith ra thír gan Craobh de'n
Connacht ari bun ann. "Véró gnáthe, lá eicín, ag
an mbíonn dá uimháll," marí deireanach capa linn. Tá
gnáthe móri ag Éirinn agur ag Cúir na Saeóilge den
Connacht faoi láethair.

Mairip leir na Múinteoirí Saeóilge, tá a
mhuallgar a cónmlíonáid ag a bhfuil móri cónm. tuilleadhactaí,
tiosúlacháe agur bhi ari. Aé na díaróid rin tá roinnt
acu ann agur tá fáiltíor oíráinn, go bhfuil ríom feasaí
daoine eile a bhi go thír do Connacht na Saeóilge
agur Cúir an Saeóilealaícear trácht, ag éiríse failiúcháe.
Oícheam ari leití iao na Múinteoirí Saeóilge; ríom-
arin, ari bhealaí, cionntíríut na gluairfeacta agur mura
mbí ríom go tuilleadhactaí; mura mbí ríom-ran a
ríreagáid no mhuallgar a captaí leo agur a tabhairt
meirníg óróibh, mura ré cruaír linn aon dul-ap-aír ari
a déanamh. Ári na Múinteoirí Saeóilge, curtú mairt,
atá ari reaíocht leir an Connacht a éisí ran rocht i
duail dho. Marí tuibhamaí anoir beag tá gnáthe ag
Éirinn de Connacht na Saeóilge. Tá gnáthe móri ag
an Connacht de na Múinteoirí Saeóilge. Véad
ceactar acu gan an ceann eile marí véad coláinn
gan ceann nō ceann gan coláinn.

Surðeamarad gaeil mairt agur réan ari obairí no
Cómháil uilig.

CUMHNEACÁN PÁDÓRAIC UÍ CONAIRE.

Cumhneamair ari "Stoc" na míora reo an liorta
deiríó de na daoine a tuisíontú le h-áigír Círc
Cumhneacáin Pádóraic Uí Conaire. Fagann ré reo go
bhfuil tuairim le £150 nō £160 a teartáil fór faoi

so bheátofa an Coirde óil ari aíshairí leir an gCumh-
neacáin marí tá beartaíse aici. Támaró eimte naé
réanfa cáiptoe Pádóraic biont agur cáiptoe na litri-
eaícta agur na Saeóilge i scoitceann an éabair reo
ari an gCoirde a bhfuil cípmí na h-orbhe opta. Tá
so leibhí leibhí oaoine ra thír a tuisíontú píontúp aé so
meabhróctair óróibh é. Nil ainn ná reolaíu na
mhuallgar reo ari fad ag Rúnaróe nó Círcéoirí An
Coirde atá i mbun an Cumhneacáin. Ári an átúbarí
rin iappamair ari luít léigte "An Stoc" an ríseal
ríseal agur féacain le daoine a ríreagáid
píontúp do éisi ipteac.

Cuimteapí píontúp éins Tomáir Ua Comhéanainn,
Uíor na Mara, Saillim, ná Liam Ua Duacalla,
Coláirte na hIolrasoile, Saillim.

Táin iúcáil le h-áigír Feirfe Connacht faoi lá-
treoir le tamall, agur tá gaeil copaílaíct ann so
mbír Feir an-mór ari fad ann i mbliadáin. Tá
Coirde an-tábhactaí, ari a bhfuil teactáipí ón
Iolras, Oifig an Porta, an t-Airm, Teac an
Cúrtuum, Comáiple na Cateach, na Múinteoirí, ríil., i
mbun na h-orbhe. Tá cláirí bheagáid ceapta le
h-áigír an t-Satúin i an Domhnach, 7aú agur 8aú
Meitheamh. Véró riop-éupair ó Baile Óta Cliat agur
so leipí áiteaca eile so Saillim Domhnac na Feire.

Le coir na gComhíortar Teangan, Ceoil, Dámáis,
ríil., vérió léigseactaí, le h-áigír an t-rluasg ari
riúbal i Leabharlann, Iarrmalainn i Saotharlann na
h-Iolrasoile.

Bá mairt linn so gcumhneacáin luít Craobháca an
Connachtá agur Saeóin fíre céile ari vátai Feirfe
Connacht agur so bheáctaróir le rluaig a tabhairt ann.
Tig leo a bheit déarbháca so mbír lá mairt i nSaillim
SEAN-CARA.

Tá cáiptoe thíre ag an nSaeóilge i ngaeil ceann
ve na píosúim. I Meiriceá tá curtú mairt. Má tá
fén, ní meapamair so bhfuil móran ann a bhfuil an
oíchead déanta acu ari son na Saeóilge ná marí tá
déanta ag Mícheál Ó Lémeacáin ar Brooklyn. Le ór
cinn dá ríom blátháin tá Mícheál a dhéim le cíup
na Saeóilge.

Cáipte an-mairt don "Stoc" i gcomhíorté é. Bí
aithneal móri oíráinn a éloíteal, le deireannach, naé
bhfuil ré ari fíosnamh agur surðeamarad nára fada so
mbí ré ari mairp pláinte ari. So bheaga Dia raoigil
mairt fór agur pláinte aige.

MAIL.

CÁILTE NA HÉIREANN.

Véró airtí bheag, ón Dochtúir E. Mac Finn, ari
cánalite ari "An Stoc" an mís reo éigíann agur
piora bheag eile ó Úar le Éadan.

COLÁISTE NA HOLRASOILE, SAILLIM.

CÚPPRAÍ SAMHLAÍRÍ I NSAEÓILGE

Véró Cúpprai Samhláirí i nSaeóilge i gColáirte na
hIolrasoile, Saillim i Mi an Láil i mbliadáin.

Véró Cúpprai ionláná le fágair ari an h-átúbarí
reo leanaí:

a. BUN-CÚRSA A HAMEAS LE EOLOIRDEACT—
Curu a i—Fíroíct Coitceannáta agur Meacánach.
(General Physics and Mechanics).

b. BUN-CÚRSA A HAMEAS LE TIŞEAS—

Curu a i—Fíroíct Coitceannáta agur Tear.

(General Physics and Heat).

(Tá na Cúpprai reo úsgóraíse ag Romhán an Ordéacáir.)

SEANÇAS, RIOMHAIREACT, TRAETHAIL, ríil.,
TÍREOLIRDEACT AGUS SAEÓILGE.

Gaeil úsgóar ó

RÚNAIRÉ NA SCÚRSAS SAMHLAÍRÍ,

Coláirte na hIolrasoile,

Saillim.

Eanacha I nEirinn

Tá móran vā spá ag tóream deas Béarlaí i nÉirinn i dtaoibh a m-éineálta, doip leo, ír atá Éireannais le hÉanlaithe i le hamhíte. Baorí 'readó go leor de'n éainntí rin. Marú mbeadh an tóir atá ag Saranais ap éanaéa ceoil, agur ap mbeacá na n-éan atuaim, ní bheadh an t-áir vā misit ap na min-éim.

Ir píof go bpóil an Láraí Coille agur an Stéireac agur éanaéa naé iad ag eirge sann. Ir píof go bpóil an Cúilín Deags fén, an gLeóriac i Luighe ann, vā ceapadó agur vā óiol. Ceaptar agur violtar fuireogá, lom dubha, rmólaí, glasramh darsac, agur sealbán cultinn.

SÁOR AN DOCAIR.

Ir i gcomárranaéit na mbailtí móri agur na scátháca atá an ríomh vā déanamh. Na gárrum agur na pí a ceapar éanaéa ceoil níl aon ghrádó aca ap Éanaéa ceoil. Ir le grádó to na pingneacá a gheibtear ap éanaéa a ceaptar iad. An tóream reo a ceapar Éanaéa le n-a noiol ír tóream leirgeamhail d'iomhaoin iad naé ndeanfaó lá obhé o Nollais go Samhain. Tá curo aca le fagáil i ngac baile móri agur tá an éataip lán vioil. Má leigtear vóibh béró vísceoil ap coillte Éireann. Tá éanaéa ceoil vā gcuí tapaile roimh aca go tiug. Fuathuigtear neadanna ran earráid agur violtar na húiseacá le ceannaróthe i Sarana. Ir ap mbeacá na n-éan ngann ír mó a gheibtear luacé, agur ír opca riút ír mó atá an tóir. I leabhar éanaéa Sanna a bheit vā scoraint agaínn, tá an tian-tóir opta. Bionn marúgád éan i mbalfe Óta Cliaí gáé marún Domnaí agur violtar éanaéa ann gan cors san éam.

SSRIOS NÁIREAC.

Béró na Lácam fiabhlame ag bheic uairí reo amacé, i béró na milte nead aca ap eanaé ap oileán agur ap módin ap an taobh o chuaró de Sallum agur ap bhealaé na loe go dtéiríró tú go Cuan Cill Alain. Tá clú Connacht ap futo an domáin marí Sallum ap na Lácam reo, agur a lionmhaípe ír atá riad, i an méad cinéal aca atá ann. Níl aon Domnaí i réarú an ghrí ná mbionn buacáillí maite ag cuartú nead Lácam agur ag soito na n-ub. Agur na héanaéa atuaine fén, níl faoi cheamh aca. Tá clúise catóis aille pór ap alltraéa Óriann. Deirtear liom go dtáinig feap o Baile Óta

Cliat anúparó, go dtáinig ré go náráinn agur gur éoil ré nead na scatós aille. Tá luacé ap mbeacá na catóige reo i Sarana agur da éuma leir an mbíteannais Éireannais reo vā mba i an nead tóireannais ag na catóga aille i riút i náráinn ac luacé na n-ub fagáil.

OLÍSEADÓ LAS.

An olíse atá ann do éoraint éanaéa tá ré cónaí te lúba naé féidiril feiröm fáganta a baint ap. Níor móri olíse nua a aéataó mp an gcaoi naé mbeadh lúb ap bict ag na ríomhordóipí éan agur go mbeadh cumaéit ag an nárándha Siócheána na hÉin a éoraint. Níor móri do na horái rgoile na malpartaí a éoraintí agur a gcuí de'n éoraint nead. Vá muintí vóibh caomhneáit na feadóige:

"Dógs eigríre opt-ra,
Luighe míora opt-ra,
Fá éoil mo nead."

Véanfaó buacáillí malairt minntine i dtaoibh nead na Lácam, San trácht ap neadanna na min-éan

Uífhorca olíse glan tóiseadó a aéataó agur a éup i bfeiröm. Vá gcuimíte cors ap fad, amacé ír amacé, le ceapadó éanaéa ceoil go ceann cùig mblian, bheadh faoi cheamh aca, agur do b'fáirinne iad i gceann an aéairí rin. Molfaínn an méad rin go Lárdip, agur molfaínn ina ceannnta deirte do éup le vioil ír ceannacé éanaéa ceoil feadó an am a céadma. Ní béró eion ag an gcoitceantaéit ap éanaéa ceoil go mbroí cors ap fad ap a gceapadó ap feadó aéairí fada.

SÁOR-CEANNTAIR.

Ir i n-aice leir na bailtí móra a ceaptar na héanaéa ceoil. Béró leigtear ap rin má aéitísear olíse reapta le ceapadó éanaéa deas a cors ap fad i ngac baile ceannntaí agur mp an límfearáit i bfoirgeadó cùig mle do'n baile ceannntaí. Uífáisfád olíse de'n tróit rin raon-éeanntaí ag éanaéa timéall ap na bailtí móra. Ir ríomháit a d'aitneocádó éanaéa na raon-éeanntaí agur bheadh a dtímhíll go tapair ap. Ir ann a véanfaó a bfeirmidh gori.

An bille atá faoi bhráisáid na Dála faoi Lácam, cíordom naé bpóil ré ag baint cotáití na horúche de Saeóilgeoirí na Dála. Níl an bille rin pátaí Lárdip. An olíse atá vā molaí agam bheadh a malairt le pád ina taobh, agur vā gcuimíte Saeóilgeoirí na Dála le céile o'fheáofaróir a aéataó.

TÁOS O CEALLAIS

Feis Chonnacht

Gadh, 7adh agus 8adh MEITHIMH, 1930

i gColaiste na hIolsgoile,
Gaillimh

OS CIOMH 100 COMORTAS AR AN SELÁR. OS CIOMH LUACA £400 I BPHURM DUAISEANNA. TAISDEANTAS MÓR D'EARRAIS SAEÓDEALAÇA.

BÉRÓ IARSMALAINN, LEABHARLAINN I SAOTARLAINN GO LEIR AN COLAISTE AR OSSAINT DON SUAÍL LE LINN NA FÉISE I LÉISÉACHTA FEILEAMHNAÉA AR SUIBHLIONTU.

CLÁR I SÁC EOLUS ÓN RÚNARÓ,

Liam o buacalla,
Coláiste na h-Iolsgoile,
Sallum.

TURAIS SPEISEALTA SO DTIN' FEIS.

Leabhra a Sgriobh,
TOMAS O MAILLE.

AN GHAOTH ANIAR (3s.)

MAC DATHO (1s.)

Innsean nua ar an sean sgéal.

URLABHRAIDHEACHT

AGUS

GRAIMEAR NA GAEDHILGE.

Cuid a I. (Fá éadach, 7s. 6d.), tracht ar Urlabhairaidheacht (foghraigheacht); i geoth cheann, agus ar chanamhna na Gaedhilge.

AN GIOLLA DUBH.
MICHAEL O MAILLE,

Iad uilig le fághail ó.

COMHLUCHT

OIDEACHAIS NA hEIREANN,
89, SRAID AN TALBOIDIGH,
BAILE ATHA CLIATH.

Coisde Cuimhneachain Padraig Uí Chonaire

Captain O' Fogluada, Dearg na Ríne Móiríe,	
Saillim ...	1 0 0
An Dr. Seán Mac Canna, Áta Cliat ...	10 0
Una Dear Uí Diocr, Áta Cliat ...	10 0
Éamonn Walwyn, Na Púbaica, Saillim ...	10 0
An Doctúir Oifíbhriúneacáid Ó h-Eiríom "	1 0 0
Cumann na Muminteoipí Náisiunta, Ófúim	
Seando ...	1 0 0
"Máire" (Seumar Ó Spáinn) ...	2 0 0
Enri Saroléip, Coláiste Caomhán, Áta Cliat	10 0
Tomáir Ó Cleirigh ...	10 0
Mrs. M. Ryan, Newcastle, Co. Wicklow ...	5 0
Mrs. M. Dawson, Leinster Place, Wicklow	5 0
An tA. Ó Maoltoomhnaí, U'D na Stuaig ...	10 0
An tA. Pádraic Mac Finn, U'D na Stuaig	10 0
Micéal Ó hEanáig, Cum. Litéartha na	
Saerilge, An Ollergon, Áta Cliat ...	1 0 0
Tomáir Ó Colmáin, Cisipe Scol ...	1 0 0
Pádraic Ó hAicín ...	1 0 0
Pádraic Mac Siolla an Áta (Craobh Choir)	
Maoil Fiona, Muminteoipí Náisiunta)	
R. Jasper Kelly, Saillim ...	
Liam Ua Concháin, Tuam ...	
Máire Ni Óáibró, Teac Laigean ...	
Máire Ni Samprám, Mumleann lapainn ...	
Seumar Ó Mórám, Cisipe Scol ...	
Sí. Máire Iognárd Ni Connall, Cinn Mhara	
Liam Mac Coili, Sáprint ...	
Dómhnall Ó Duinin, Sáprta ...	
D. Ni Óntea ...	
Seán Ó Spáinn ...	
Eilir Ni Ceapnaíg ...	
F. Ó Óiginn ...	
Pádraic Mac Sionnóra ...	
Seán Mac an Chléir ...	
Mrs. O'Flaherty, Newcastle ...	
Mat Kavanagh, Arklow ...	
"Billy Byrne," Arklow ...	
Pádraic Ó Mórám, Dear Uí Fiacháin (ap	
Cumann na Muminteoipí) ...	
Pádraic Mac Suibhne, Romn-Cisipe Scol ...	
Tomáir Mac Enri, Saillim ...	
Seán Ó hOgáin, Innphe Caor, Áta Cliat ...	
Peadar Ó Catáin, O.S., Déal an Áta ...	
Seosamh Ó Ciardá ...	
Pádraic Ó Loéilainn ...	
Donncaora Ó Maoláin ...	
Sárpa an Fáinne ...	
Aodh Ó Nualláin ...	
An Dr. Séumas Ó Óiginn, Saillim ...	
T. Ó Mannacaí, Poist Laoghaire ...	
Denis Hunt, Annaghmore N.S., Connroe	
Muirseó (tré Seumar Luineád) ...	
Cumann na Muminteoipí, Déal an Áta (tré	
Peadar Ó Catáin) ...	
Cumann na Muminteoipí, Sligeac (tré Seán	
Ó Duibháin) ...	
Iaac Ó Conaire, Saillim ...	
Craobh Tullaigh Cíteáin (tré Seán Ó	
Connaolla) ...	
Craobh na Muminteoipí Áta an Rí (tré J. J.	
Whelan) ...	
Craobh na Muminteoipí Déal an Mumháid ...	
An Dr. Micéal Mac Donncaora, Saillim ...	
Cluad de Ceabhar ...	
An tOifíbhriúneacáid Mac an Mumháid	
(Webster) ...	
Liam Ó Duacalla, Saillim ...	
Báir te Éadan ...	
Mac Siolla Óigthe (an dara ríontúr)	
Uaéadarán Conn. na Saerilge Pápar F. I. O.	
m.p.s. ...	
An Doctúir Micéal Ó mairle, Saillim (an	
dara ríontúr) ...	
Oifí Sgoile Cláir Cloinne Muirí (tré Mac	
Uí Copeoráin) ...	

Teanga Na nGaedheal

(1).

Molam ap utar an t-áctair Ó Spáinn,
Se utasard Dia ájur u'd i bpálár na naomh,
Mar ré o'fás an éanntreó 's lábairt i ngeáid ceártá
Agur céad mile fálte ríomh teanga na nGaeádeal.

(2).

Sí an teanga ir fine, i, sí an teanga ir aille,
Sí an teanga ir bheagáit feictear u'dom féin,
Agur coinniúisí anoir i agur labhráist go dána i,
Ir ní raih sí com láidir ó ríap na hui Néill.

(3).

Ir fada éart Sparána ag iarráid i a báctar,
Dá fágáil té fán pá leathachom ip fá leán
De anoir, tá sí agair agur na léigír té fán i.
De ríap in gáid ceárt i man ríaptear an Spáinn.

(4).

Dá mairfeadó na laocheas bí real ip an áit reo
Deard muir intiáir ríapom ap ap eactheadó den traois.
De dá vonaéid anoir i bain eilir an bárr vi.
Agur o'fás rin té féin i go deirfeadó an laé.

(5).

Bí mallaéid gáid bacáid, gáid boípmán ip gáid vall aici.
Mallaéid gáid páirte dár labairt ap a héal,
Mallaéid na ragairt, na n-earbog ip na mbriáidí,
Agur mallaéid gáid cnáma dár fineamair ra gcné.

(6).

Ní molam an t-áctair aé cámim an máctair
A tóigfeadó a clann san ríspiothád na léigeara.
Aé sup céad mile meara an té éinigfeadó ran aijim
Gáid fáilte iau,
Lé bairc mionnú go bhráid i naíshaird a náiriúin bairc féin.

Ir o'fás i a obair agur ní minic a bí an t-ád.
Ap an té bí an-nána i n-aíshaird reipbóir Dá.

Ir ag fiaotháid in ósaird ragairt a éait fiaid a náda
Agur maraéid an Spáinn ní ríopraí go héas.

(7).

Bairtear clann Chomhaill ap 'éinle conftábla.
Maraí fiaid a éigis lám leob san ríat cuig ap pléib
Ir go mbairgstaí anoir iad in gáid bealaéid ip gáid bealma
Ir impíghim an t-ád Rí nári neartuis a chérib.

(8).

Na ríotóidí a fíar téib ip go nídeáimha fiaid ceann
ceann tisib,
Lé bairc a' bhrúgáid ran scármán clann bocáid na
nGaeádeal.

Aé níobhrácaí anoir iad go Lonnradain éap ríale
Táid claire na ríadán nári fillid go héas.

Micéal Ó Duibháin, Tír an Óirid, Conamara	1 0 0
Captain O' Fogartaigh, 47 Cuapbóthar Tuairid,	
Áta Cliat (tré an Ollamh Ó Óiginn) ...	10 0
An Doctúir Ó Spuaigáin, Cláraé, Ó Fáilise	1 0 0
Pádraic Ó Uaonáin, Cnoc an tSalainn,	
Saillim ...	10 0
Seáprint Domhnall Ó Coláin, An Spidéal	10 0
Sailbheartáid Mac Connair, M.S. ...	10 0
Caitlin Dear Uíle Connair, O.S. ...	5 0
(Ceapaíd na bfaointeacáid).	
Seumas Ó Riain, O.S., Sórt a Óealaig ...	2 6
Liam Ó Cinnéide, O.S., Óigeac Aill ...	2 6
Na Teacáid Uála:	
Liam Mac Corcaigh, Uaéadarán na h-Árdo	
Comáiple ...	2 2 0
Brónnáireas Ó Fáilise ...	1 0 0
Domhnall Ó Duacalla ...	10 0
Táid Ó Cuaoltáiné ...	5 0
Seumas Ó Mórta ...	10 0

An Fheilmearacht

AIBREÁN.

COIRCE. Ní mói pionnt leáru mala a éupi ar coirce talman báine. Ó ré céadó go dtí hóct scéadó an t-acra de néipí marí atá émúchádá rí talam.

Ní déantán aé an talam bán a cheabád, agur an coirce a chaitéadó ann, agur annpín an leáru a érath-eadó iompi óa fúirreagd.

CINEÁLÁCÁ COIRCE. Coirce móí, coirce beag, "Victory," "Abundance," agur an rean-coirce aibhinn do an Cúig' Ulladóla.

Tá an coirce móí, "Victory," agur an "Abundance" feileannach le h-aigárd ichéad maríte domhain, aé ní bearó talam bán ná iompi éaschtomh bocht i ntonn iad a tábairt. Óa bhíg rím, ir fearrí na emeálaclá eile a éupi rna h-imeácláibh rím 7 rí talam bán.

TALAM BÁIN AGUS TALAM MÓINPEIR. Ní móí leáru a érath-eadó amáe aí na talai reo aí feadó mísora an Aibheán. Oíche scéadó go dtí óa céad déag an t-acra.

Ir é an leáru mala a céigear aí na fataí ir fearrí le haigárd talman móinpeairge, aé tá cineál ann a dtuigtar "Semsol" aí, agur tá ré an-feileannach le haigárd talman báine, agur ní call é éupi rúar aé éan trionsaibh bliadain. Sínníonn an "Semsol," reo an feair an-émeálta te haigárd caoráid, agur tá ré aí feabhar le haigárd móinín, ní piarsa.

Níl aon éall leáru marí reo a éupi aí talam a mbeireí leir an scéadó báirí féin a baint te mara mbeadó an talam bocht rúarach.

Ba éoir do gáé feilmearfa pípin eorna a éupi, aí, tá min eorna go han-mairt le haigárd muc.

FATÁI. Siad na "h'épicúper" na fataí céad-foisímai ir fearrí; na "h'lipur Queen," na nuaír ó rím. Tá an-tairbhe rna "h'lip-to-Dater" aé ní ríao feileannach le haigárd an bhuird. Na "Seampíní," ir mó a círtí te fada anuas, aé tá ríao aí dul éin deipir. Siad na "Cepp Þinér," na fataí ir rárambla le haigárd na bliadana. Ní éagann an duibéan éom triom oppa agur a éagair rí aí na emeálaclá eile, agur maríti le tairbhe bionn oppa go leit ionnta leir na "Seampíní." Ba éairt na fataí céad foisímai a beirt ra talam an céad treacáimh de Aibheán, aí a laigád, agur na emeálaclá eile ionn láí na mísora.

Ir marí an aiple an t-aosleac a éupi faoi gáé cineál fata, agur san aé leat an ghuano ní an leáru mala a éupi oppa, agur an éuro eile a éupi oppa nuaír a béal duine aí cupí rúar láin leo ra mbéaltaine.

Má círteap an ghuano aí fad oppa aí dtúr ní déanfa ré aé bhorradh éagair aí aí fúca agur annpín nuaír atá ré ríonta, ní bionn an t-aosleac i ntonn iad a emneáil aí fár maraibh fuit an talam go han-mairt.

Tá an leáru rím le páigáil néirí glan le chaitéadó aír fíordi le duine na cónaighír páigáil agur an ríup a

Gnasanna Agus Pisreoga

1. Óa bfeicteá clairós aí an teallac Dha Domhnaigh agur san tu tul aí an aibheann gáibhá go h-ípseann maraibh marbhúistea é.
2. Ní ceart duit an teac páigáil san uisce ran oróe marí óa oteagád na riúdeága i ríteac déanfaróir uisce díot Féin.
3. Óa leagád spáinnín ralann aí riúball gáibhíatú fearrad ré.
4. Óa mbéadó ríop Féin aí riúball cínce cloífeas gúp cailleád duine eicín.
5. Ní ceart uisce na scor a éairtead amáe éair oróe.
6. Nuair a héadó duine aí tul amuigh ba éairt do a éuro eadair aí éairtead óe agur iad ionntóibh amáe.
7. Óa dtuinteád an tlú aí an teallac héadó rípháinnphréara aí teac.
8. Óa ngsaibh aí cat in aice na teme agur é Féin a uólseád héadó óróe-amprí aí.
9. Nuair a éintífeadó rípunós ó duine héadó duine eicín le teac.
10. Óa dtuinteád ríplann aí an teme agur deatac a beirt aí teac aírte éisíocháid feair i ríteac aí éairtead tobac.
11. Nuair a blísteap na beiríríg lá Bealtaine páigáil an bainne ra gcuí aí fáitíofor go dtiúbhíftaí na riúdeága an bainne leob.
12. Nuair a déantair leabaird nua círteap cípín deairg aí a ciorn.
13. Nuair a héadó duine aí déanair báirí, óa dtuinteád an céad píora aí a méarí báirí duine eicín.
14. Óa mbuailltí duine te marde cílinn ní méadócaí aí.
15. Óa mbuailltí duine te ríuaird ní méadócaí aí.
16. Tá feair claoí i ntonn bheir aí gáibhíatú.
17. Óa mbéadó gáibh duineann aí riúball leat ran oróe v'fíceád taibhí.

(Tulileam le teac)

CRÍSTÓIR MAC DONUSA,
Rómuic.

Déanam rúar, agur beir ré go - an tonna níor raoipe aige.

Ní móí ó óa céad déag go dtí oíche scéadó déag aí éupi aí an acra, te néipí an émúchád aí rí talam.

MÁIRTÍN Ó DUIBHÉADÁIN,
An Dán Mór, Baile Chláir.

BU CEART ÓA GÁÉ SAEÓILSEOIR
1 mbaile aíta cliat
san aon arán do ceannácl
aí

Aran
ui
Chinneide
an t-aráin is fearr óa
nDéantar.

124 go dtí 131 SRÁID PARNELL
Agur

bácais naomí pártrais,
baile aíta cliat.

Súcán—3141.

**CUMANN URRAIS
CHATHRACH,**
BHAILE ATHA CLIATH.

4 SRÁID UACHTARAÍC UI CONAILL,
1 mbaile aíta cliat.

Com daingean le Caireal na Rioch,
Com Saeódealac le Teamhair na dtuimh
Com teann le aon ríleibh aí an gheá
Cumann Uíbhurðair Chathraíc Dé' Cliat
Connisimus i nÉiginn an t-áirgead,
Bíoc aí Seán buirí marí a béal,
Agur beir aí an t-áirí opaínn fearta,
Aí ciatl a beir aí agaínn aí.

Ná Dean Faillighe sa gCuis.

O GORMAIN AGUS A CHOMH.
clódóirí 7 luict síolta
páipéir agus leabhrá
SRÁID NA SIOPAÍ, SAILLIM.

Éadaí Saeódealac aí feabhar le
páigáil ó

Proinsias Mac Donnchadha
agus a Chomh, i nGaillimh.

A éupi olútar i gcomáin aí
déantair na hÉireann aí éupi un cinn.

Níl aon triopra aí na cúnig cúnig a bfuil
níor mó eappair aí Saeódealac le páigáil
ann ná aí

A. MOON, TEORANTA,
a síolair cultaí feair, hataí bán 7 Sá
aon troist éatais feilear o'feair,
bean, ní páirte.

FIORGSONTA, EGLINTON,
1 nGáillimh.

M'iasgaire Bocht

M'iasgaire docht a támás 'na fean-mit go dtí m'fumneós oróise 'máin ra bhoisíar reo caidte do m'iasgairi amacé ag iasgaé i n-aonfeacht leir ari óruim fuair físe na fairsing mórpe. Óuirig ré ari mo éovald me 7 ba mór i m'fearg leir faoi gúi éuij ré a leac-oileadó te an phobal colna ari fém. Bí an céad árroma (eáoradó) covalusche 'am 7 riall mór den dara hárroma guair a éuij m'iasgaire docht a fean-bheic ari taobh amuis.

"Éigis," ari reirean, "7 éuij oif go veó marí tá an marom go bheag cineálta. Bior fíor 'at na cí eac an lá a fáisteacht an t-iasgair."

Níor écap mire go raibh ré 'na marom ná 'na maroneacan fór 7 ba mait an máipe dom é marí níos learád dom mo dhúine taobh amuis ari éigis. Bí doréadair na h-oróise ríseapte ari muní 7 ari thír fór 7 níor 'am an bhuil aon iasgaire eile ag iasgaé idir dá Conn faoi Láimhe mionbhulteaca. Dó ná faoi comhphise na Maighdean Muriel intiu a mbeadh ré de chorpóire ann a maroe páma ná a dorúsa a cumaú i réile an trád rím te marom aé amáin m'iasgaire docht. Duibhírt mé leir.

"Teigfe abaire 7 fan go rocair go mbí ré 'na lá geal gléigeal. Ná bior an oileadó rím forgní oif. Bior fíor 'at, a dhúine éoir, gúi minic cù mall rona."

O'méis le m'iasgaire docht abaire 7 a éuro doruiseach ari a gualainn aige. Bí an deir aige a rádó ari an scuma céadana go mba fuair riléigeach an t-iasgaire a déanfainn dá dtagaird ré ipteac ran raoisal go mbeadh opim bualaú faoi'n obair rím 7 freisin, go mba truaig filiúre domhain mnaoi a bheadh ari mo éíram na trá lá deiridh. Bí an deir céadann céadana tuigte 'am dó na céadta rudo eile a bain le leirgeamhlaet a éup 'má leit, aé an t-iasgaire docht, ní raibh fíor aige cá raibh an bhrós a' luighe opim-ra. Dá bfranaid ré ra mbaile go mbeadh an Síman 'na rurde 7 na héim ag eiteall roip 7 riap 7 annrin é 'teacht go ríleodraíac go dtí mé déinn-re leir 'mo fean-mit. Agur dá mbeadh ré ran giorrde 'am dul amacé éor ari bict an marom bheag fósímar reo ní triubhfaidh ceadó dó a teacht uirt ná dat ná ní bainfinn an t-iasgair ari a bainneadh, aé bheadh ríseala aige uaim, fán' ait 7 fán' am, tráthnóna an lae pojme rin.

B'éríorí gúi leis m'iasgaire docht le n'aif go raibh mire a' magaird faoi nuair a éus ré cíl a éim dom, aé dá mbeadh fíor aige go bhuil fíor agam-ra go mbionn leat an magaird faoi'n té a bior a' magaird ní ceapfaidh ré a leat oileadó ná i'p bheag an baoisal. B'éríorí gúi fíl ré freisin na cí nuair a bheag an fíor agam le gúi eitig mé é, aé tá ré comh hanimeapac réin 7 go scatáe mé an fát ari eitig mé é a míniú dó de réip nótai. Le lom-écláir na fíonne a innreacht, bí úsgair 7 úsgair mór 'am le gúi eitig mé é an marom bheag fósímar reo. Ni leirge a bain dom ná ní trugall a bí opim le gúi fan mé uair aé eagla 7 eagla mór a bí opim pojme.

Na longa riote a bior a' cheabhadh na fairsing De ló 7 d'oróise,
Agur bior riao anáilaird san ríomhán san mairis
So veó 7 coróise.

Ba he rím an ait a raibh an bhrós a' luighe opim-ra 7 ba é rím an t-úsgair mór le gúi fan mé 'mo leabaird 7 rílum píom go raibh mo dóthair go binn t-úsgair agam. Feictear marí rím na cí grád don éovald ná dhlíil ran leirge ná ran trugall a comhí me 7 dul ag iasgaé i n-aonfeacht le m'iasgaire docht amacé ari óruim fuair físe na fairsing mórpe. Ni heád go deimhn ná ní le fuat ná truaig don iarsc é aé eagla mór a bí opim pojme na longa riote atá ag imfeacht ari an bfrainfing 1 Scormhurde aé go mbionn riao níor fíontánta le bheacaid geal a' lae ná aon am eile. Slac mé eagla mór pojme na longa rím marí rím iarsc na longa ceanann céadana árduisgear fuair anfáid 7 cuairfeacais móra gála 7 a éupiasear go talam foctaip lagh i'p láidir. Seadh, aé ní go talam foctaip a téigear riao ari bhealaé, aé fíor uilis uilemeac go h-iocatai na longa reo. Níor ólear ari ríseal do dhúine, fíor ní rudo ní

sífte luacáin atá 'máe pojme ran raoisal aépáinnacé reo a éailleadh go deó deó na nídeoir te bárr a dul amacé ag iasgaé ro-móe ari marom! Níor ólear ari do dhúine go mór fada fanaéct go foisdeacé go mbeadh ré 'na lá geal gléigeal 7 annrin a bheit ag iasgaé go ríceamhlaec 'na díspacáin raoisalta fém ná a bheit ag imfeacht 7 a' riop-imfeacht ari na longa riote reo? Aé níl aor mairt a' caimh 7 a luacáin rím feap mairt 7 bean daethair ari tairnsing rudo 7 obair níor luig ná iasgaé i mbealaec a mbargta, aé marí aitheir an té aonbhaigt é, an rudo atá le 'a'gaird' eacfe tú a' dhlí éis.

Ní raibh fíor ag m'iasgaire docht an méid rím 7 dá mbeadh fíor comhphéacád ré an pluio 7 na bpáitlini té téolairde go ceann tamall eile. Ní ártoiscaidh ré a láim le ríseamhac an éovalta a ríseamh dá fhlile ná ní triubhfaidh ré an deir do fuaimeadóit dhícheadóit oróise reilidh a glacadh ari a époiceann te. 'Seadh 7 b'éríorí gúi tairnsing ré ari a compádataró a bí i n-aon leabaird leir 7 gúi tuig an compádataró rím dó go mairt é le béal feapgaé 7 le focla nimhe neannta. Marí rím dá mbeadh bheirte ari a aithneala ag m'iasgaire docht bainfeadh ré an céad árroma 'máe go ríapáin 7 bainfeadh ré an ríos 7 an ríapáin céadana ari an dara hárroma. Ní gheilleoedh ré do céad-glaoró an éovalt ari marom 7 ní ríamhneadh faoi fairsing ná faoi iasgaireacht an céad ríamhneadh a lonnfaid i n-inntin ari dhícheadóit dó comh moe rím. Ní tóigim ari mo dhúine docht é marí go montaúl ní ari an ríseal rím oibhre atá a chroíre leagtha aige aé ari obair 7 ari luaitinn. Ní heád aé fóirín meapá ní ciméar eicín a bhuail é le gúi fil ré an lá reo a éacáin le iasgaé. Sil 7 fil ré a fhlil a éuij tair 7 a éuid aé éuij ré a éor damaonta domhain ann 7 fúgscair i ngheim loisga ari. Má fúgscair fém ní faca ré fém ariamh aon lá dá leor go dtí é. Ní hé eirean an céad dhúine 'máin a éuij tair leir an obair rím 7 nuair aíde é ní éupfínn ríomh rop ann.

Marí duibhírt mé céana i'p dhúine aonphápaec é m'iasgaire docht 7 b'éríorí tair 7 a bhuil páritóe agam 7 an fíonne gian i'cúinte focal dá bhuil cupta fíor 'am aíde aon triubhfaidh ré luacé cnáipe ari an méid rím. Ní épitoifeadh ré ó béal gian neamhphéacád an tragsairt fém go bhuil mé 'mo mocháinse iongantaec aé má tám ní 'máe ari an bfrainfing mórpe an céad mit a téigim tair 7 éigse dóm ari marom go moe. Ni fead 7 b'fead iom go mór fada marac na longa riote gúi b'eáu ran scaoi go mbeadh feiceáil ceart agam ari dhíomhála na mara le linn bheacaid an lae 7 ran scaoi go mbeadh eolair bairinneacád 'am ari an raoisal atá ag muirísin na fairsing le linn éigse na spéime.

Níor éuala ná ní faca m'iasgaire docht ariamh aon dhúine a tóigád ari bofro na longa riote reo 7 rím aonair 'at triubhfaidh dá comhphápaec réin 7 a éuro cíntáil. B'éríorí nuair a minéidíann dó an éaois a dtóigstair iarsc 7 an fát a mbionn na longa riote níor fíontánta 7 níor luaitníse leir an maroneacan ná aon am eile annrin b'éríorí go mbeadh aépú cairp ari 7 go dtuigsfeadh ré an deifhitheacád. Seo é an fát: Nuair a feicear daomh aépú cíntáil a' dul amacé go han-móe ari marom gianonn riao a' dhlí triubhfaidh éagán. Gionfóidh riao le déile ari mbuille iorpa. Ari an scuma reo, gionfóidh riao 'dhoé-fhlil den cíupac fíre déile ceal an comh-pháid "Dail ó Dia" a éup le na scuirí páparneacád san gád. Tagann annrin an longa riote 7 i' a' cheabhadh na dtonn 7 tóigáin ari bófro na h-iasgaire docta, aé tá rí rím 7 a curio oibhre do-feicte aé ríle an éime daonta. Cé go dtagann na h-iasgaire docta i'p láin i' scuma 7 i' giorúnta tá riao 'na diairí rím fém a' dul i' n-a'gaird a scormhurde. Tá 7 tá an fuadaic ari i n-áon dóibh san mhaill aé ba marí giall (seall) ari a' dul amacé ag iasgaé ro-móe ari marom a tairpla rím. 'Sé béal 7 ríle an bádóra mórneamhla atá ari an talam ip cionnta 7 ríat a éupiasear 'un cinn, le luacáin larrac, na longa riote. Si an deir go deimhn an ceannfeáinn ari an obair reo marí tá fíor aici an iomarca 7 ari a fón rím níl fíor aici tada. Cionn rí na ríp

ábalta atá ra scúippaí ac ní féiceann rí a lean ná an
faoi atá api a teangair leat éomh mait. Sin marí a
tógtar na híargairí a téigear amac 7 san daoghal aip
a bheit 'na lá, marí tuigtar rúnatar dóibh peacar na
híargairí a téigear amac aon am eile. Aon uaire eile
a tógtar iad ip amhlaid a árthuigear na longa riðe
fém anfaró 7 cuairfeadh móra gála 7 cuimheann go tóin
puill las ip láidir, ac ní go tóin puill a téigear riad
marí tubairt mé pomé reo, ac ríor uilis uiléimeadh
go h-iocáit na long reo. Aon uaire a gníor riad rin
bionn riad i ngéar éall ceart cíosóenúisté ceal daomhne.
Nil aon éeo le déanam agamh ac deas-éomhúrranaíct
a fuagairt aip na longa riðe céadna 7 beið curio den
tubairte 7 den anaícam caitte i scáiptaí.

Anoir tá ré le feiceáil ⁊ le tabhairt faoi teangeal ag an Raogáil Laeteamhail an t-úsgoar ⁊ an t-úsgoar móir a bhí agam le lugh fán mé 'mo leabharó an maoimhneach foighimhre. Ni féidir go dtóisfe m'iarasgairte bocht oírn anoir faoi éomh truaillige ⁊ éait mé leir ⁊ faoi'n droc-ugad a chus mé ó nuair a taimis ré taobh amuiseas ag m'fumneoidis dom' iarrraitó 'maic ag iarscach i n-aonairfeacht leir ari thóinim fuair níse na fairrisge móire. Cife ré 'noir naic d'fhugall, ná cordlaibh, ná leirge a bhí oírn aic maréife ré dom ⁊ teangeal ré leir a' mbaille go róipileathan naic lúgsairte den tróscáipe f'pomint.

Ác, a iarrgairé bhiúct, bioró foisíodh bheasg agus
mair níl aon ceó le cupi na comórtar. Tiocefa lá
bheasg shreimhe go soifidh ḡraecamhrua amach uilis uile-
meac aí an bhfeidhme Móir. Sin aisteoir fada ḡraecamhrua
baoghaclach don ameáiltearóidh nó don té na cír páistí annphri-
ánamh. Ábhráim ḡraecamhrua mórmáinn dípeacé amach.
Tíor uilis uilemeac fáinn bioró le feiceáil agamh
coitlte móra foictar tuinne, alltphácaí móra na rón ḡraecamhrua
na reope, tráigheanna geala gáinnmeacá a chriúca móra
comhthigheacá na mbriac mbeasg ḡraecamhrua. Bioró na
céanta faoleán geal gléigear a' rnáim le náip dtaoibh
a' bóthair ór aip sciomh mair ḡraecamhrua, aí ní Óirann
famhrua leó, óir ní riad le aon aigsear ná aon agraofa
a cupi opainn mair tā riad San Loct. Deimuro ag
imcheacá a' ríosp-imcheacá aí an mbóthair aipgeardá a
fíneapar an ḡrian éagáinn San iappairó San aċċeunġe.
Ní bioró ré 'na fáitseoir opainn jomhí ceó ná reacħan
mair bóthair ó'n ngħejm rin bóthair ó Láma Mic Dé.
Tiocefa an lá glópmair rin le congnamh Dé a' bioró
rseal fada fairpins agamh aip mair ní bēimwird a'
riocar ná a' pnuocar leip a' nganntan.

pāvrais ō pātarta.

THIOS AG A' TOBAR

Bionn a' t-amhrán reo ⁊ "Tálliúin a' Mhaga" ⁊
"Siubhán Ni Eiríon" físe fuaigte, cuairgte 'na céite.

Ó Seán Mac Conaola, an Spriúéal, a fuair mé an leagan seo do'n amhrán. Tá leagan i bhfrad níos fudó agam, a éinneasr me ipteac uair eicint eile, le ceath ó Feapá a' Stuic.

Céad plán fearta do fheadáin rian oróche aipeáir,
Bí mo ghrádó ar feadh rgeaitte liom ag torthúis rí as
innpeacht rgeál.

Úsí rí lágsaé aigeanta, ⁊ meáll sí m' inntinn léití
Ác riota na mná a mártwuis mé ⁊ ir fada gur innriúsear
é.

Tíor as a' todar reatáid éinig mire an fáinne amúsa,
Is ann a ðeapic mé an annraig da teire 7 b'áille rnuad.
A ghuad éintí laraid 7 a leacáil marí bláth na n-uball,
Ach má meáll turpa mire, níos leig tú mo fhláinte liom.

Naé portamail a éntri t-achair fuit capall ag iarrfairobh
mna

Ir gur leagadó fá béalach í, T gur bhriseadó a chiorche
'na Láir

Agus ag Dia go raibh m'anam má éaillim mo ciáll i

Pislin Agus Sraoillin

Bí fear agus bean ann fadó agus ré an t-ainm a bí oppa Pirlín agus Spaoillín. Bí riad i na gcomhairde : mbotáipin beag i mán rleibhe. Bí riad an bocht agus dubait a' fear go ngsabfaó ré as iappaird pipi lé teac nua a vénanam agus dubait Pirlín lé Spaoillín cáca a vénanam. O'mraig - Pirlín leir as iappaird pip a vénanfaó an teac vó. Fuair Spaoillín miar agus toruig rí as fuint an apáim. Bí mala míne tarp éir a céannaéct ra teac. Toruig Spaoillín as fuint an apáim agus túit oibreancard píor ra mala.

"Díabhal a mberó tú annpín mór féidirí é," searrá Síoraillín.

Tug rí léite an mala amach ra nsgairt agus
toruins rí ag caitheádha mine go bpragaíodh rí an tpean-
card. Nuair a bhí an mala mine caithe ní pairí min-
ná tpeancard aici.

"Úi go matc i p ní pairb go hole." Nuair a
táinig Pírlín abhaile, ní pairb aon éacá d'fhuinte noimé.
Ó inní Spaoillín dó cé mar tábla gur tuit oigean-
caro ríor ra mala mine.

"Oc, éon ó," arpa Pirlín, "céard a véanfar
múr ó éor as bit. Naé ófhlír ré éom maiet óúinn an
muc rím a mairbh lé hagairó an Sáppró Sábáirte rím
amuisg," adeili Pirlín lá amáin.

Máirtíns ré an mhe agus é uairí amach as obair.
Nuair a fuair Spaoillín intíse é amach é, tugann rí
léite rí an agus toradh eann rí as gearráid na féola.
Nuair a bhí rí gearráid é roid rí léite amach ra ngarráid
i agus leag rí piota thí ari éinil Óar, nó go raibh piota
féola ari éinil Óar aici. Nuair a támis Pipirlín a
baile chathnóna ó fiafhus ré thí a raibh aon blap don
feoil bhuinne aici.

"Ara," deir Spaoillín, "nápi nábaist tú gur le haigír an Sápróa Sabáiste a bí ri agaibh." "Leas mire," deir Spaoillín, "píora ari énle Óar agus

"Táimis Sáthair an baile agur ó ríteadaí éinile blár thí."
"Táimuró péiró, anoir reacáir a ndeaicaró muró thí
apuam. Náé Ófhlail ré comh maic dhúinn, an doipar a
tárraingt in aip thiaró," arpa Pirlín. "Óimigh Pirlín
leir agur ir Sean Í go bhfeaca ré Spaoillín ag teacht ma-
thiaró agur níopa aip an doipar aici agur i dha tárraingt
ma thiaró.

"Cáit tú as tuil?" aitheoir Pírlín.

"Nar ūnbaist tú liom an dochar a tappainist? nar nuaistó," aitheann Sraoillín.

"C'óe," appa Pirlin, "nì pairb murió éomh dona
apuam i p támhuir aonair"

O'miseasadh leob nō go piab ré i n-oiréice. Cuanádai i rítearé i gcoill. Cuanádai riad go dtí ériánn agus éiup riad an dorpar ar tsaoi na gaoi. Ir geappi a bí riad ann go dtámuis tráip fatac agus tús mala óir aca. Súid riad píor eis an ériánn agus tóruig riad tá comhaicseam. Ir geappi a bí riad ann gur tóruig Spaoillín ag ruspéacairgíl agus oimicis na fataig le na n-anam. Seap duine aca go bpeiceadh ré céadu a bí ann. Bí ré ag bpeachtú ruar ra gchinn agus bí a teanga amuis aige. Cait ríre an dorpar anuas agus buail rí ra mullaec é agus bain rí psiora don teangeardó de. Táinig riad anuas ar an gceann agus bí an na tús mala i óir aca.

míceál ó tuatail,
Sleanntrána.

Sabfa mé go Saillim go sceannuirge mé túinte lín
Tíubha mé abaité é, ⁊ rniomhfa mé duailín caol
Cúip mire an por ⁊ támair bhuach-buaidh ap an tions
Aistír bhíon an an ainnín a minne cion-táinibh ill. riomh

Naé truaig̊ rin reappaic̊ ari lomairé báin san fíor
Naé truaig̊ rin malpaic̊ san bainne i gceic̊ a maitíochtín
fém
Naé truaig̊ rin annuic̊ real tamall san a ghláid̊ a bheit
friúte,
Agur tráinntán pean-dvine, ari maroim, níos b'áil liom
é.

MARTÍN O CADAM.